

Postup
při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců
Ve vzájemném respektu
2023

USNESENÍ
VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY
ze dne 14. prosince 2022 č. 1051

o Postupu při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců –
Ve vzájemném respektu v roce 2023

I.
**NÁVRH USNESENÍ
VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY**

ze dne 14. prosince 2022 č. 1051

**o Postupu při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců -
Ve vzájemném respektu v roce 2023**

Vláda

I. schvaluje

1. Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu v roce 2023 (dále jen „Postup“), obsažený v části III. materiálu čj. MV-191413-1/OAM-2022,
2. převedení finančních prostředků ve výši 12 856 000 Kč, z rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra do rozpočtových kapitol a jejich rozdělení takto:
 - a) Ministerstvo kultury 306 000 Kč,
z toho: platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci
(ostatní osobní náklady) 18 000 Kč,
 - b) Ministerstvo práce a sociálních věcí nenárokuje žádné prostředky,
 - c) Ministerstvo pro místní rozvoj nenárokuje žádné prostředky,
 - d) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 12 300 000 Kč,
z toho: platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci
(ostatní osobní náklady) až do výše 7 176 000Kč,
 - e) Český statistický úřad 250 000 Kč,
z toho: platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci
(ostatní osobní náklady) 58 000 Kč,
 - f) Ministerstvo zahraničních věcí nenárokuje žádné prostředky,
 - g) Ministerstvo zdravotnictví nenárokuje žádné prostředky,
 - h) Ministerstvo průmyslu a obchodu nenárokuje žádné prostředky,
převody těchto finančních prostředků neovlivní systemizaci zmíněných služebních úřadů;
3. použití finančních prostředků ve výši 41 434 290 Kč, Ministerstvem vnitra i finančních prostředků převedených podle bodu I./2 tohoto usnesení na realizaci opatření podporujících integraci cizinců v České republice;

II. ukládá

1. 1. místopředsedovi vlády a ministru vnitra

- a) zajišťovat koordinaci ministerstev a všech dalších subjektů zapojených do realizace aktualizované Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu,
- b) použít vyčleněné finanční prostředky na realizaci opatření podporujících integraci cizinců v České republice a realizovat převody finančních prostředků podle bodu I/2 tohoto usnesení,
- c) zajistit realizaci a koordinaci Postupu,
- d) realizovat v rámci své působnosti úkoly uvedené v Postupu,
- e) zpracovat a vládě do 30. června 2023 předložit Zprávu o realizaci Koncepce integrace cizinců v roce 2022 jako součást Zprávy o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky v roce 2022,
- f) zpracovat a vládě do 15. prosince 2023 předložit návrh Postupu při realizaci koncepce integrace cizinců v roce 2024,
- g) zajistit zveřejnění tohoto usnesení a Postupu ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí;

2. ministru průmyslu a obchodu, místopředsedovi vlády a ministru práce a sociálních věcí, pověřen řízením Ministerstva životního prostředí, místopředsedovi vlády pro digitalizaci a ministru pro místní rozvoj, místopředsedovi vlády a ministru zdravotnictví a ministrům školství, mládeže a tělovýchovy, kultury, zahraničních věcí.

- a) průběžně spolupracovat s 1. místopředsedou vlády a ministrem vnitra při plnění úkolů uvedených v bodě II/1 tohoto usnesení,
- b) průběžně realizovat úkoly uvedené v Postupu,
- c) zaslat 1. místopředsedovi vlády a ministru vnitra
 - ca) do 30. září 2023 informaci o záměrech integračních opatření v jejich gesci na rok 2024,
 - cb) do 15. února 2024 informaci o plnění úkolů uvedených v bodě II./2b tohoto usnesení a o projektech vybraných na podporu integrace cizinců v roce 2023 z národních i evropských zdrojů;

3. předsedovi Českého statistického úřadu realizovat úkoly uvedené v Postupu;

4. 1. místopředsedovi vlády a ministru vnitra a místopředsedovi vlády a ministru práce a sociálních věcí průběžně aktualizovat společně spravovanou internetovou stránku www.cizinci.cz, určenou pracovníkům státní správy a samosprávy i dalším účastníkům realizace integrace cizinců;

III. **vyzývá** předsedkyni Akademie věd České republiky, hejtmany, primátora hlavního města Prahy, primátory statutárních měst, představitele Asociace krajů České republiky a Svazu měst a obcí České republiky, starosty obcí s rozšířenou působností, sociální partnery Rady hospodářské a sociální dohody České republiky a představitele nestátních neziskových organizací včetně účelových zařízení registrovaných církví a náboženských společností ke spolupráci při realizaci postupů a úkolů uvedených v Postupu.

Provedou:

1. místopředseda vlády a ministr vnitra,
místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí,
místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj,
místopředseda vlády a ministr zdravotnictví,
ministři školství, mládeže a tělovýchovy,
ministři průmyslu a obchodu, kultury, zahraničních věcí,
předseda Českého statistického úřadu

Na vědomí:

hejtmani,
primátor hlavního města Prahy,
primátoři statutárních měst,
předsedkyně Akademie věd České republiky,
předseda Asociace krajů České republiky,
předseda Svazu měst a obcí České republiky

prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M.

předseda vlády

II.

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA

Usnesením vlády č. 40 ze dne 22. ledna 2022 k Postupu při realizaci aktualizované Konceptce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu v roce 2022 bylo v bodě II. /1. f) 1. místopředsedovi vlády a ministru vnitra uloženo zpracovat a vládě do 15. prosince 2022 předložit návrh Postupu při realizaci Konceptce integrace cizinců v roce 2023.

Ministerstvo vnitra zpracovalo materiál „Postup při realizaci aktualizované Konceptce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu v roce 2023“ (dále jen „Postup“) v souladu s výše uvedeným usnesením vlády a s využitím podkladových materiálů příslušných ministerstev a dalších institucí a organizací, které se podílejí na realizaci aktualizované Konceptce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu.

V materiálu jsou nastaveny priority integrační politiky České republiky pro rok 2023. Obsahuje návrhy konkrétních opatření, prostřednictvím kterých příslušné resorty odpovědné za realizaci integrační politiky v průběhu roku 2023 podpoří úspěšnou integraci cizinců v České republice. Postup vychází z analýzy aktuální situace a identifikovaných problémů a potřeb a konkrétně rozpracovává záměry politiky integrace cizinců definované v aktualizované Konceptci integrace cizinců – Ve vzájemném respektu z roku 2016.

Řešení navrhovaná v Postupu přispívají k prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže. V rámci předkládaného materiálu je používán pojem cizinec, přičemž pod tento pojem jsou zahrnováni jak muži-cizinci, tak ženy-cizinky.

Materiál nebude mít negativní dopady na životní ani podnikatelské prostředí. Materiál není v rozporu s právním řádem České republiky, s právními předpisy Evropské unie ani mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

Cílovou skupinou integračních opatření v plném rozsahu jsou legálně pobývajícím občané třetích zemí (tj. mimo země EU), kteří nejsou žadateli o mezinárodní ochranu. Osoby, kterým byla udělena mezinárodní ochrana, mohou využívat integračních opatření v návaznosti na Státní integrační program. Integrační nástroje mohou využívat také občané EU (občané členských zemí Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru a Švýcarska) a v souvislosti s invazí Ruské federace na Ukrajinu také osoby s udělenou dočasnou ochranou. Ve výjimečných případech mohou být součástí cílové skupiny i státní občané České republiky, kteří mají prokazatelně obdobné integrační potřeby jako výše uvedené skupiny obyvatel. Vzhledem k tomu, že integrace je oboustranným procesem, je cílovou skupinou integrace také majoritní společnost.

Postup při Konceptci integrace cizinců v roce 2023 se nezabývá skupinou osob s dočasnou ochranou, jelikož je řešena samostatně v rámci Strategických priorit vlády ČR ke zvládnutí uprchlické vlny související s invazí Ruské federace na Ukrajinu. Umožněno je však vzájemné potřebné doplňování.

Předložený materiál byl dne 7.11. 2022 rozeslán do meziresortního připomínkového řízení (pod č.j. MV-191413-4/OAM-2022) se lhůtou pro sdělení připomínek do 10 pracovních dnů ode dne vložení materiálu do elektronické knihovny eKLEP.

Vyhodnocení meziresortního připomínkového řízení je obsaženo v části IV. předkládaného materiálu. Všechny připomínky byly vypořádány. Materiál je vládě předkládán bez rozporu.

Na zajištění realizace Postupu při realizaci aktualizované Konceptce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu v roce 2023 je v rozpočtu Ministerstva vnitra plánována částka 54 290 290 Kč.

III.

Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu v roce 2023

1. ÚVOD – CIZINCI V ČESKÉ REPUBLICE

Legálně pobývajících občanů ze třetích zemí¹ v České republice bylo k 30. 6. 2022² celkem 451 655 a podíl těchto cizinců k celkovému počtu obyvatel České republiky dosáhl 4,3 %³.

K 31. 8. 2022 pobývalo legálně na území České republiky 453 475 občanů třetích zemí. Největší skupinu cizinců ze třetích zemí tvořili **občané Ukrajiny (204 508)⁴, Vietnamu (65 763) a Ruska (44 652)**. Tyto tři státní příslušnosti tak tvoří 69 % všech cizinců ze třetích zemí, kteří jsou primární cílovou skupinou politiky integrace. Dále následovali například občané Mongolska (11 696), USA (9 166), Kazachstánu (9 135), Běloruska (8 154), Číny (7 915) a Indie (7 888).

50 % cizinců ze třetích zemí pobývá na území České republiky na základě povolení k trvalému pobytu (226 107). Skutečnost, že většina cizinců pobývá v České republice trvale, lze z dlouhodobého hlediska považovat v souvislosti s integračním procesem za pozitivní. Trvalý pobyt představuje nejvyšší pobytový status, který dává cizinci v sociální oblasti stejná práva, jaká mají občané České republiky (stejný přístup na trh práce, přístup k veřejnému zdravotnímu pojištění či nárok na sociální dávky).

V rámci přechodného pobytu cizinců ze třetích zemí jednoznačně převažuje pobyt za účelem zaměstnání. Z celkového počtu 227 368 cizinců s přechodným pobytem ze třetích zemí jich k 31. 8. 2022 bylo 129 469 výdělečně aktivních (tj. 57 %), z toho nejvíce se pak jednalo o účel zaměstnání (95 %), následovalo podnikání jako osoba samostatně výdělečně činná (4 %) a účast v právnické osobě (1 %).

S tím, jak roste podíl výdělečně aktivních cizinců ze třetích zemí, došlo v letošním roce k mírnému snížení podílu pobytu za účelem sloučení rodiny. K 31. 8. 2022 tvořili cizinci ze třetích zemí pobývající zde za tímto účelem 24 %. Za účelem studia zde pobývalo 14 % cizinců ze třetích zemí, což je o půl procentního bodu více, nežli v předchozím roce.

Nadále se zvyšuje celková zaměstnanost cizinců ze třetích zemí v České republice, po opakovaných vyšších nárůstech v letech 2018 až 2020⁵ se zaměstnanost v roce 2021 meziročně zvýšila o dalších 18,2 %. K 31. 8. 2022 naplňovalo zaměstnanost cizinců ze třetích zemí celkem 367 7136 osob.

Co se týče genderového rozložení u všech cizinců se zaevidovaným povoleným pobytem na území České republiky, tak ženy mírně převažují nad muži (k 31. 8. 2022 byl poměr mužů a žen 44 % ku 56 %).

Věkové rozložení cizinců ze třetích zemí je následující: osoby ve věku 0-14 let tvoří 11 % (51 413) z počtu cizinců; nejpočetnější skupinou jsou cizinci v produktivním věku 15-64 let, kteří tvoří 84 % (382 499); a vzrostl také počet cizinců ve věku nad 65 let (k 31. 8. 2022 se jednalo o 19 563 osob).

V roce 2022 výrazně vzrostl počet občanů Ukrajiny pobývajících na území České republiky v souvislosti s invazí Ruské federace na Ukrajinu dne 24. 2. 2022, a to o 402 326 osob.

V posledních letech výrazně stoupají počty dětí, žáků a studentů z řad cizinců v **mateřských, základních, středních i vysokých školách**⁷. Pozitivním trendem pro integraci je vzestup počtu

¹ Zemí mimo Evropskou unii, Evropský hospodářský prostor a Švýcarsko. Pod pojem cizinec jsou v rámci tohoto materiálu zahrnuti jak muži-cizinci, tak ženy-cizinky.

² ČSÚ zveřejňuje údaj o počtu obyvatel ČR čtvrtletně, proto je počet uveden k 30. 6. 2022.

³ ČSÚ nezapočítává do celkového počtu obyvatel ČR občany Ukrajiny s udělenou dočasnou ochranou.

⁴ Nejsou zahrnuti občané Ukrajiny s udělenou dočasnou ochranou.

⁵ S meziročním nárůstem v roce 2018 o 42,5 %, v roce 2019 o 17,9 % a v roce 2020 činil meziroční nárůst 6,7%.

⁶ Celková zahraniční zaměstnanost - cizinci ze třetích zemí, zahrnuje jak osoby s pracovním oprávněním, tak osoby s volným přístupem na trh práce.

⁷ Podrobnější údaje lze nalézt ve Zprávě o situaci v oblasti migrace a integrace na území České republiky v roce 2021 dostupné na webových stránkách MV ČR. Uvedené počty se týkají všech cizinců – dětí/žáků/studentů, bez rozlišení počtu dětí/žáků/studentů ze třetích zemí.

dětí-cizinců v mateřských školách, kterých bylo dle údajů MŠMT ve školním roce 2021/2022⁸ celkem 12 103. Na základní školy docházelo v tomtéž školním roce celkem 30 543 žáků-cizinců, na střední školy celkem 10 053 žáků-cizinců. Pokud se jedná o vyšší stupeň vzdělání, na vyšších odborných školách studovalo celkem 721 studentů-cizinců a na vysokých školách 52 108 studentů-cizinců. Tyto počty ještě nezohledňují významné změny, ke kterým došlo v průběhu roku 2022 v souvislosti s invazí Ruské federace na Ukrajinu. V regionálním školství (na MŠ, ZŠ, SŠ, KON a VOŠ) bylo v průběhu školního roku 2021/22 a na začátku školního roku 2022/23 přijato do škol dalších 67 316 cizinců z Ukrajiny s udělenou dočasnou ochranou (stav ke dni 19. 9. 2022).

Podíl cizinců z třetích zemí na čerpání sociálních dávek v České republice je standardně minimální, sumární podíl počtů vyplacených nepojistných sociálních dávek⁹ činil v červnu 2022 pouze 1,29 % z celkového počtu sociálních dávek. Nejvyšší míra čerpání ze strany cizinců se projevuje u dávek státní sociální podpory, kde cizinci ze třetích zemí dosahují podílu 2,16 % z celkového počtu dávek.

2. CÍLOVÁ SKUPINA INTEGRACE

Primární cílovou skupinou integračních opatření v plném rozsahu jsou cizinci z třetích zemí, dlouhodobě legálně pobývající na území České republiky¹⁰. Řady integračních nástrojů (např. poskytování informací, sociální a právní poradenství, jazykové kurzy, či pomoc v tíživé životní situaci) mohou využívat rovněž občané Evropské unie, dále držitelé mezinárodní ochrany a v souvislosti s invazí Ruské federace na Ukrajinu také osoby s udělenou dočasnou ochranou. Cílovou skupinou integrace nejsou žadatelé o mezinárodní ochranu¹¹. Ve výjimečných případech pak mohou být součástí cílové skupiny i státní občané České republiky, kteří mají prokazatelně obdobné integrační potřeby jako výše zmínění cizinci. S ohledem na to, že integrace je oboustranným procesem, je cílovou skupinou integrace také majoritní společnost, dále např. spolky, státní instituce, samosprávné celky, zaměstnavatelé, vzdělávací instituce a další.

Integrační politika zaměřuje větší pozornost na integraci cizinců ve zranitelném či znevýhodněném postavení. V těchto případech se jedná zejména o ženy-cizinky, a to nejen ženy ekonomicky aktivní, ale i ženy v domácnosti. Důraz je kladen zejména na opatření umožňující jejich účast na integračních aktivitách a snižování rizika jejich izolace za pomoci cílených informací a adresné nabídky integračních opatření, zejména výuky češtiny a orientace ve společnosti. Dále se jedná o děti a mládež, včetně druhé případně třetí generace mládeže z řad cizinců v ČR již usazených, či naturalizovaných. Zvýšená pozornost je věnována také rodinám cizinců vč. rodinných příslušníků a cizincům-seniorům s důrazem na jejich integraci a podporu.

3. PRIORITY INTEGRACE CIZINCŮ

MV ČR si uvědomuje potřebu aktualizace Koncepce integrace cizinců. Vzhledem k nejasné situaci ohledně finančních prostředků v oblasti integraci cizinců, zejména na období 2024 - 2025, však není v roce 2023 její aktualizace jistá. Vytvoření nové Koncepce integrace cizinců je úzce spojeno se zajištěním finančních prostředků k provedení potřebných systémových změn.

V případě plánované přípravy nové Koncepce integrace cizinců je také nutné otevřít i otázku stavu a rozvoje datové informační báze, rozvoje interního a externího zázemí pro realizaci analýz a oblast financování těchto opatření.

Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu stanovuje pět klíčových oblastí integrace cizinců, kterými jsou znalost českého jazyka, ekonomická a sociální soběstačnost, sociokulturní orientace ve společnosti, vztahy mezi komunitami a princip postupného nabývání práv cizinců v návaznosti na

⁸ Pro porovnání s předchozími lety - ve školním roce 2013/2014 navštěvovalo MŠ celkem 6 037 dětí-cizinců.

⁹ Jedná se o dávky státní sociální podpory, dávky péčovské péče, dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na péči, dávky pro osoby se zdravotním postižením a dávky náhradního výživného.

¹⁰ Specifická integrační opatření se zaměřují i na informovanost cizinců již v předmigračním období v zemi původu.

¹¹ Žadatelům o mezinárodní ochranu, kteří jsou ubytováni v přijímacích či pobytových střediscích, jsou poskytovány sociální a další služby včetně volnočasových aktivit, mezi které se řadí i kurz českého jazyka, podporující jejich bezkonfliktní soužití v těchto střediscích i s místním obyvatelstvem.

postupné získávání vyšších pobytových statusů na území České republiky.

Prioritou je i nadále posilování informovanosti cizinců i majority a prohlubování komunikace problematiky migrace a integrace ve vztahu k široké veřejnosti. Obsah jednotlivých oblastí integrace cizinců i nově stanovená integrační opatření jsou v souladu s aktualizovanou Konceptí integrace cizinců – Ve vzájemném respektu.

a) Znalost českého jazyka

Neznalost jazyka země pobytu představuje jednu z nejvýznamnějších bariér integrace, jelikož cizinec není schopen porozumět sdělovaným informacím a samostatně komunikovat. Základní předpoklad úspěšné integrace tedy představuje znalost jazyka země pobytu. Dle aktualizované Konceptce integrace cizinců má úroveň znalosti českého jazyka přímý vliv na rozvoj sociálního i pracovního potenciálu cizinců, na intenzitu a kvalitu interakce mezi cizinci a majoritou i na rozšíření možností jejich integrace do majoritní společnosti.

U dětí-cizinců může mít nedostatečná znalost češtiny negativní dopad na jejich školní úspěšnost, s nímž úzce souvisí také možnosti dalšího vzdělávání a následné uplatnění na trhu práce. Od 1. 9. 2021 funguje systém jazykové přípravy cizinců v předškolním a základním vzdělávání, od 1. 9. 2022 funguje obdobný systém také ve středních školách (prozatím pouze na časově omezenou dobu školního roku 2022/23).

Integrační opatření je nutné zaměřit nejen na zajištění rovných příležitostí ve vzdělávání dětí-cizinců, resp. dětí MŠ, žáků ZŠ a SŠ s odlišným mateřským jazykem, ale také na zvyšování odbornosti pedagogů pro vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem a jejich interkulturních kompetencí.

Výuka českého jazyka žáků-cizinců je podporována prostřednictvím kurzů češtiny, doučování či mimoškolních integračních aktivit. Podporu v procesu přijímání a začleňování dětí a žáků-cizinců pak představují také služby tzv. adaptačních koordinátorů a tlumočnické a překladatelské služby pro školy. Tyto služby jsou velmi pozitivně hodnoceny a zájem o ně narůstá.

Vytvoření vhodných podmínek pro bezproblémovou školní docházku rovněž závisí na zajištění informovanosti všech zapojených aktérů, kterými jsou ředitelé škol, pedagogové a rodiče žáků-cizinců. Rodičům je třeba zprostředkovat informace o školské soustavě v České republice vč. systému povinného předškolního vzdělávání a povinné školní docházky a o významu účasti dětí na mimoškolních aktivitách. Důležitá je také podpora spolupráce rodin se školou.

V rámci podpory výuky češtiny u dospělých cizinců je zajištěna široká nabídka kurzů českého jazyka pro různé stupně pokročilosti a různá profesní zaměření, včetně kurzů pro přípravu na zkoušku požadovanou k získání trvalého pobytu či občanství, dostupných ve všech regionech ČR. Kurzy jsou ve všech krajích nabízeny například 18 Centry na podporu integrace cizinců, v rámci projektů nevládních neziskových organizací a jiných subjektů (např. škol, úřadů práce, obcí). Účast na výuce češtiny je umožňována také zranitelným skupinám, konkrétně ženám-cizinkám (resp. rodičům dětí-cizinců), kdy je u vybraných kurzů doba konání přizpůsobena jejich možnostem a zároveň je zajištěna možnost hlídání jejich dětí.

Návrhy opatření - MŠMT (do 31. 12. 2023):

- zajistit financování a metodickou podporu při realizaci jazykové přípravy dětí a žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka v mateřských, základních a středních školách¹²;
- pokračovat v poskytování služeb překladatelů, tlumočnicků a adaptačních koordinátorů;
- pokračovat v poskytování podpory pedagogickým pracovníkům vzdělávajícím děti a žáky cizince prostřednictvím sítě krajských koordinátorů, zahrnující nabídku a realizaci vzdělávacích programů, metodickou, koordinační, konzultační a síťovací podporu včetně provozu a aktualizace portálu <http://cizinci.npicr.cz>;
- zajištění zkoušky z češtiny pro trvalý pobyt na území ČR na úrovni A2 a případné navýšení počtu zkouškových míst;

¹² U středních škol je prozatím jazyková příprava předpokládána na dobu určitou do 31. 8. 2023.

- podporovat aktivity zaměřené na integraci cizinců (resp. dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem) v rámci zjednodušených projektů Operačního programu Jan Amos Komenský;
- realizovat aktivity vyplývající z potřeb škol v souvislosti s integrací ukrajinských občanů.

Návrhy dalších opatření (do 31. 12. 2023):

- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie podpořit výuku češtiny pro dospělé cizince pro různé stupně pokročilosti, a to i nad úroveň A2 nově požadovanou pro trvalý pobyt, která by cizincům umožnila aktivní zapojení do společenského života a uplatnění na trhu práce (MV, MPSV, Generální ředitelství Úřadu práce ČR – GŘ ÚP);
- v rámci 18 regionálních Center na podporu integrace cizinců (dále Integračních center), projektů obcí na podporu integrace cizinců i nestátních neziskových organizací (dále NNO) poskytujících kurzy češtiny pro dospělé cizince reflektovat specifické potřeby účastníků kurzů a umožňovat účast na kurzech ČJ také ženám-cizinkách tím, že bude přizpůsobena doba konání kurzů a zajištěna možnost hlídání dětí (MV, MPSV).

b) Ekonomická soběstačnost

Další klíčovou oblastí integračních opatření je podpora ekonomické soběstačnosti cizinců, která je založena na posílení nástrojů usnadňujících přístup cizinců na trh práce, napomáhá rozvoji jejich schopnosti na trhu práce setrvat a posiluje zajištění ochrany cizinců před diskriminací. Cílem je, aby cizinci sami zvládli zabezpečovat své životní potřeby prostřednictvím vlastních příjmů ze zaměstnání či podnikání a nebyli odkázáni na pomoc státu. Jedním ze základních předpokladů ekonomické soběstačnosti a nezávislosti cizinců je jejich dostatečná informovanost o jejich právech, povinnostech a podmínkách života v České republice.

Návrhy opatření – MPSV (do 31. 12. 2023):

- zvyšovat informovanost zaměstnavatelů o podmínkách zaměstnávání cizinců, různých druzích pobytu a zvyšovat informovanost cizinců o procedurách legálního zaměstnávání;
- zajišťovat poskytování aktuálních, cizincům srozumitelných a snadno dostupných informací z oblasti zaměstnanosti, nezaměstnanosti, sociálního zabezpečení, dávek státní sociální podpory, pomoci v hmotné nouzi, dávek pro osoby se zdravotním postižením, sociálních služeb, sociální práce a sociálního bydlení a problematiky nezletilých bez doprovodu prostřednictvím nejrozličnějších informačních kanálů a v co nejširším spektru jazykových verzí;
- zvyšovat informovanost cizinců o možnostech ochrany před diskriminací, zejm. v období těhotenství a raného rodičovství a dalších právech souvisejících s postavením na trhu práce;
- provozovat a pravidelně aktualizovat informace týkající se zaměstnávání cizinců na Portálu MPSV v sekci zahraniční zaměstnanost¹³;
- metodicky vést Úřad práce ČR v souvislosti s cílovou skupinou zejména v oblastech zprostředkování zaměstnání, rekvalifikací a státní sociální podpory;
- v rámci interní Pracovní skupiny pro integraci cizinců pravidelně jednat o aktuálních tématech z oblasti gesce MPSV;
- z dotací ze státního rozpočtu na sociální služby podporovat sociální služby, jejichž cílovou skupinou jsou také cizinci, zaměřené na odborné sociální a terénní poradenství, sociální rehabilitaci, terénní sociální práci (streetwork), vzdělávání sociálních pracovníků a dalších subjektů, aktivizační služby a azylové domy a domy na půli cesty;
- nadále pokračovat v prevenci pracovního vykořisťování a ochraně před diskriminací cizinců na trhu práce (včetně vícečetné diskriminace) a zohledňovat specifické potřeby žen a mužů ve vztahu k prevenci pracovního vykořisťování;
- v rámci Operačního programu Zaměstnanost (OPZ) v oblasti sociálního začleňování a v souladu s naplňováním úkolů uvedených v Konceptu integrace cizinců budou v roce 2023

¹³ <https://www.mpsv.cz/web/cz/zahranicni-zamestnanost>

realizovány a podpořeny aktivity v rámci již probíhajících a realizovaných projektů, které směřují k naplňování podpory integrace cizinců. Podpora se týká aktivit zaměřených na oblast legální migrace. Jedná se především o cizince z třetích zemí, tj. mimo země EU/EHP a Švýcarska, případně i o občany EU/EHP a Švýcarska, kteří dlouhodobě legálně pobývají na území ČR, případně i o držitele mezinárodní ochrany (azylanti a osoby požívající doplňkové ochrany).

Zaměření podporovaných aktivit:

- podpora terénní sociální práce (streetwork), právního poradenství;
 - výuka češtiny nad úroveň A1, která by cizincům umožnila aktivní uplatnění ve společnosti a na trhu práce;
 - podpora aktivit zaměřených na seznamování cizinců s právy a povinnostmi obyvatel ČR a s možností aktivní participace na veřejném životě, zejména na lokální úrovni (podpora občanské gramotnosti a plné orientace cizinců ve společnosti);
 - podpora obcí v oblasti integrace cizinců na lokální úrovni (týká se obcí s významným počtem cizinců, podpora při vytváření integrační strategie) a podpora komunitní sociální práce a komunitních center;
 - podpora služeb interkulturních pracovníků, komunitních tlumočnicků, k usnadnění a zkvalitnění komunikace mezi cizinci, institucemi a veřejností;
- Podpora zaměřená na cílovou skupinu cizinci, migranti je zahrnuta do nového operačního programu, tj. Operační program Zaměstnanost plus 2021 - 2027. Cílová skupina a její podpora bude v souladu s KIC zahrnuta do připravovaných soutěžních výzev OPZ+ (priorita 2), plánovaný termín vyhlášení výzvy č. 03 je prosinec 2022.
 - v rámci nového OPZ+ se sekce zaměstnanosti MPSV ve spolupráci s Úřadem práce ČR zaměří na nedostatečné kapacity služeb zaměstnanosti v oblasti práce s osobami s migrační zkušeností zacílené na integraci na trh práce, posílení ekonomické soběstačnosti a maximalizaci jejich pracovního potenciálu. V návaznosti na tento cíl předložila sekce zaměstnanosti MPSV v rámci specifického cíle 1.4 do výzvy č. 2 „Rozvoj institucí a služeb trhu práce“ projektovou žádost EURES+3Z Up!. V rámci projektu bude realizována aktivita „Rozvoj individualizovaných služeb zaměstnanosti“, jejímž cílem je mj. vytvořit podmínky pro zpřístupnění nabídky služeb zaměstnanosti pro klienty s migrační zkušeností (např. zavedením služby komunitního tlumočení do portfolia služeb zaměstnanosti, individualizací služeb, zapojením prvků case managementu do poradenských činností). Primární cílovou skupinou jsou zaměstnanci MPSV a ÚP ČR, jedná se zejména o zaměstnance, kteří se věnují otázkám souvisejícím s problematikou zahraniční zaměstnanosti.

Návrhy dalších opatření (do 31. 12. 2023):

- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů EU podpořit projekty zaměřené na aktivní vyhledávání a oslovování cizinců pomocí terénní sociální práce (streetwork) a na vzdělávání streetworkerů (MPSV, MV);
- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů EU průběžně monitorovat vývoj situace a postavení cizinců v jednotlivých regionech a lokalitách s cílem efektivně řešit vznikající problémy a na zjištěné problémy bezprostředně reagovat (MPSV, MV);
- věnovat pozornost zlepšování podmínek pro živnostenské podnikání pro všechny podnikatele bez rozdílu (MPO);
- zajistit informovanost pracovníků živnostenských úřadů o způsobu řešení záležitostí všech subjektů hodlajících provozovat živnost, tedy i cizinců (MPO).

c) Orientace cizince ve společnosti

Dobrá znalost sociokulturního prostředí cizinci značně usnadní život v nové zemi jeho pobytu. Jednu ze základních priorit integračních opatření proto i nadále představuje posilování informovanosti cizinců v oblasti problematiky legálních pobytů, výdělečné činnosti či možnostech vzdělávání. Cizinci jsou seznamováni s českými reáliemi a dostávají informace o organizacích, které jim v případě potřeby mohou poskytnout podporu a pomoc. Důležité je také cizince seznámit se způsobem zajištění tísňové komunikace a postupem

při tísňové komunikaci se složkami integrovaného záchranného systému. Zejména cizince informovat kdy lze tuto službu využívat, jaká existují tísňová čísla atd. Klíčovou roli v zajištění služeb cizincům mají vedle jednotlivých resortů zejména regionální Integrační centra, NNO a obce zapojené do integračních projektů.

V rámci jednotlivých opatření je standardně zvýšená pozornost věnována zranitelným skupinám, a to zejména aktivitám na podporu integrace cizinců-seniorů a žen-cizinek. Budou podporovány kurzy i další aktivity zaměřené na jejich specifické potřeby. V rámci prevence společenské izolace uvedených zranitelných skupin bude podporována i jejich motivace k zapojení do akcí místních komunit.

Podpora orientace cizince ve společnosti je rozdělena do několika fází:

- předodjezdové informace: předávání základních informací o podmínkách pobytu cizinců v České republice a upozornění na případná rizika spojená s nedodržením zákonů;
- adaptačně-integrační kurzy: od 1. 1. 2021 je pro vybrané kategorie nově příchozích cizinců ze třetích zemí zavedena povinnost absolvovat adaptačně-integrační kurz administrovaný některým z regionálních Center na podporu integrace cizinců. Jedná se o kurzy zejména pro nově příchozí cizince, tlumočené do jim srozumitelných jazyků, v nichž získají především informace o právech a povinnostech, místních poměrech a zvyklostech a základních hodnotách České republiky i Evropské unie, seznamují se s právním řádem, systémem institucí a úřadů, s historií a politickým uspořádáním státu, kulturními odlišnostmi, možnostmi řešení problémů a potřeb. Především však cizinci získají informace o zásadních ověřených zdrojích informací a organizacích poskytujících podporu v rámci integrace;
- kurzy pro cizince s dlouhodobým či trvalým pobytem: jde především o kurzy socio-kulturní orientace; informace z různých oblastí života, poskytované v češtině nebo tlumočené, případně i jako součást výuky českého jazyka, vč. odkazů na zdroje příslušných informací.

Návrhy opatření:

Pro předmigrační přípravu cizinců - MV a MZV (do 31. 12. 2023):

- nadále poskytovat cizincům v předmigračním období v zemi původu poradenství a informace v rozsahu své působnosti a v ostatních případech zprostředkovat kontakt na příslušné orgány a instituce (MZV ve spolupráci s MV);
- podporovat informační materiály „Příští zastávka – ČR“ pro předmigrační přípravu cizinců (MV);
- zajistit, aby informační materiály pro předmigrační přípravu cizinců v příslušných jazykových verzích byly cizincům dostupné v elektronické podobě (MZV ve spolupráci s MV);
- při jednání se zahraničními partnery a veřejností prezentovat integrační aktivity a programy, které jsou cizincům poskytovány v České republice (MV, MZV).

Pro nově příchozí cizince – MV (do 31. 12. 2023):

- prostřednictvím dotačních řízení podpořit metodiku adaptačně-integračních kurzů a zajištění propagace těchto kurzů;
- prostřednictvím dotačních řízení podpořit průběžnou aktualizaci systému odborné přípravy a vzdělávání lektorů a tlumočnicků adaptačně-integračních kurzů;
- prostřednictvím dotačních řízení zajišťovat provoz webové stránky pro adaptačně-integrační kurzy a vedení databáze lektorů a tlumočnicků;
- prostřednictvím dotačních řízení zajišťovat aktualizaci, překlady do dalších jazyků dle aktuální potřeby, aktualizaci a dostupnost elektronické verze informační publikace, která je součástí adaptačně-integračních kurzů;
- udržovat a rozvíjet platební a rezervační systém pro adaptačně-integrační kurzy;
- zajistit dotace pro organizaci povinných adaptačně-integračních kurzů.
- zajistit informování cizinců o způsobu zajištění tísňové komunikace a postupu při tísňové komunikaci se složkami integrovaného záchranného systému.

Pro cizince pobývající na území České republiky (do 31. 12. 2023):

- podporovat leták „Jak na to“ (v potřebných jazykových verzích) objasňující procedury a postupy při vyřizování pobytových záležitostí (MV);
- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie podporovat poskytování asistence cizincům při vyřizování pobytových záležitostí, s důrazem na kvalitu služeb a kvalifikaci osob, které asistenci a tlumočení poskytují (MV, MPSV);
- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie aktivně podporovat využívání služeb komunitních tlumočnicků a/nebo interkulturních pracovníků při vyřizování záležitostí cizinců (MV, MPSV);
- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie podpořit projekty na kurzy a semináře sociokulturní orientace; zvláštní pozornost věnovat tématům a životním situacím týkajícím se žen-cizinek všech věkových kategorií a cizinců-seniorů (např. ochrana před diskriminací, domácím násilím aj.) (MV, MPSV);
- provozovat a průběžně aktualizovat obsah webové stránky www.cizinci.cz tak, aby stránky sloužily jako zdroj aktuálních a ucelených informací o integraci cizinců (MPSV).

d) Rozvíjení vzájemných vztahů mezi komunitami

V zájmu zajištění harmonického soužití a prevence vzniku napětí mezi cizinci a majoritou je třeba podporovat vzájemnou komunikaci a aktivity propojující cizince a majoritní společnost.

V zájmu podpory tolerance, eliminace xenofobie a rasismu a dalších negativních jevů je nutné zajistit komunikaci mezi cizinci a majoritní společností, podporovat vytváření a rozvíjení společenských sítí, mezikulturního a mezináboženského dialogu. Rozvíjení vzájemných vztahů a porozumění mezi cizinci a většinovou společností může být zkomplikováno vysokou koncentrací zahraničních pracovníků v některých průmyslových zónách. Je tak potřeba těmto oblastem věnovat zvýšenou pozornost.¹⁴ Aktivní role v pomoci v oblasti integrace, kterou převzali v praxi někteří zaměstnavatelé, se ukazuje jako velmi důležitá.

Integrace je oboustranným procesem, jehož hlavním předpokladem je vůle a pochopení vzájemného přínosu u obou stran. Je proto potřeba motivovat cizince k aktivnímu zapojení do společnosti a umožnit jim iniciativně se podílet na realizaci integračních aktivit. Důraz je kladen zejména na jednotlivce, na jeho úsilí a odpovědnost směřující k jeho samostatnosti, nezávislosti a začlenění do společnosti.

Integrace úzce souvisí nejen s budováním povědomí o principech a hodnotách přijímající společnosti, ale i země původu, čímž se brání odcizení se hodnotám obou společností.

Návrhy opatření (do 31. 12. 2023):

- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie podporovat rozvoj lokálního komunitního soužití prostřednictvím společných aktivit místních obyvatel z řad cizinců i majority, zapojování cizinců do aktivit majority i účast většinové společnosti na akcích pořádaných cizinci (MV);
- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie podporovat integrační aktivity založené na vlastní iniciativě cizinců (MV, MPSV);
- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie podpořit aktivní zapojení žen-cizinek všech věkových kategorií do integračních procesů prostřednictvím podpory pořádání formálních i neformálních aktivit se zaměřením na jejich oblasti zájmu (MV, MPSV);
- prostřednictvím dotačních řízení podpořit seniorské a pro-seniorské organizace zaměřené na aktivity ve prospěch všech seniorů včetně cizinců se zohledněním specifického postavení seniorů a

¹⁴ Vznikla Pracovní skupina pro řešení problémů spojených se zaměstnáváním cizinců, která monitoruje vývoj a realizovaná opatření v těchto lokalitách. Pracovní skupina je složená ze zástupců několika resortů, Policie ČR, samospráv, kontrolních orgánů, zástupců zaměstnanců i zaměstnavatelů. Situace je řešena např. usnesením vlády č. 162 ze dne 27. 2. 2017, usnesením vlády č. 388 ze dne 22. 5. 2017, usnesením vlády č. 469 ze dne 21. 6. 2017, byla vytvořena a aktualizována „Metodická příručka pro města a obce sousedící s průmyslovými zónami“, MV uzavřelo Memoranda o spolupráci s Plzeňským, Královéhradeckým krajem a Středočeským krajem. Situace hlavní cílové skupiny KIC v těchto zónách je řešena především v rámci Integračních center, projekty obcí a NNO.

- seniorek (MPSV¹⁵);
- podporovat kulturní, osvětové či další akce organizované majoritní společností nebo cizinci s cílem sdílení informací o kultuře a poměrech v zemi původu cizinců a o podmínkách jejich života v České republice a vytvářet tak předpoklady pro vzájemné poznávání, setkávání a rozvoj nekonfliktních vztahů mezi komunitami (MK, MŠMT, MV);
- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie průběžně podporovat realistickou a vyváženou mediální prezentaci postavení cizinců v České republice a komunikaci tématu integrace k veřejnosti (MV);
- využívat dle potřeby služeb interkulturních pracovníků, komunitních tlumočnicků a asistentů/spolupracovníků pedagoga z řad cizinců k usnadnění a zkvalitnění komunikace mezi cizinci, institucemi i veřejností, propagovat možnost a přínos využití této služby v rámci resortu (MK, MPSV, ÚP ČR, orgány inspekce práce, MV, MPO, MŠMT, MZ);
- zajistit zapojení kulturních institucí do procesu integrace cizinců a podpořit projekty těchto institucí (např. knihoven, muzeí, galerií, kulturních domů ad.), které přispívají k vzájemnému poznávání české společnosti a příslušníků jiných kultur i k větší účasti cizinců na místních kulturních aktivitách (MK);
- prostřednictvím dotačních řízení či dalších zdrojů podporovat výzkumy zaměřené např. na analýzu života jednotlivých komunit, vztahy mezi cizinci a majoritou, vzájemné vztahy mezi komunitami cizinců, sídelní segregaci, postavení žen-migrantek ve společnosti, fenoménu stárnutí populace cizinců a postavení specifické skupiny cizinců-seniorů ve společnosti, bariéry integrace či tvorbu indikátorů integrace (MV).

e) Postupné nabývání práv v závislosti na délce pobytu

Cizinci, kteří chtějí dlouhodobě či trvale pobývat na území České republiky se musí pohybovat v jasném právním rámci, který jim umožňuje postupné nabývání práv. Získání trvalého pobytu, který představuje nejvyšší pobytový status, s sebou nese rovněž i nabytí sociálních práv v plném rozsahu, včetně přístupu do veřejného zdravotního pojištění. Mohou to být například i práva (z hlediska integrace významná) na získání českého důchodu s využitím mezinárodních smluv o sociálním zabezpečení, kdy pro splnění potřebné doby pojištění pro nárok se přihlíží i k době získané ve druhém smluvním státě a ve výsledku pak taková osoba může pobírat český důchod i zahraniční důchod (takové smlouvy jsou sjednány s Albánií, Austrálií, Běloruskem, Bosnou a Hercegovinou, Černou Horou, Chile, Indií, Izraelem, Kanadou, Japonskem, Jižní Koreou, Makedonií, Moldavskem, Ruskou federací, Srbskem, Sýrií, Tuniskem, Tureckem a Ukrajinou a stejná úprava platí i v rámci EU a EHP). Získání státního občanství, které cizinci mohou nabýt, aniž by se museli vzdát svého původního občanství, jim přináší i veškerá politická práva a povinnosti občana České republiky. Možnost postupného přiznávání práv pro cizince tedy představuje silný motivační faktor k jejich integraci do společnosti.

4. INTEGRACE NA LOKÁLNÍ A REGIONÁLNÍ ÚROVNI

Integrace reálně probíhá v přímém soužití cizinců s majoritní společností, tedy v místě pobytu, zaměstnání, podnikání či studia cizinců. Kvalita vztahů a četnost setkávání mezi cizinci a obyvateli obce či kraje je klíčovým faktorem integrace. Z toho důvodu je velmi důležitá mimo jiné i podpora občanské společnosti na regionální i lokální úrovni.

Důležitým nástrojem integrace na **lokální úrovni** jsou projekty obcí na podporu integrace cizinců. Cílem těchto projektů je poskytnout samosprávám obcí impuls a podporu k vytvoření vlastní integrační strategie. Obce mohou prostřednictvím financí ze státních dotací realizovat aktivity podporující integraci

¹⁵ MPSV v rámci národního dotačního programu „Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a pro-seniorských organizací s celostátní působností“ podporuje seniorské a pro-seniorské organizace zaměřené na aktivity ve prospěch seniorů (včetně cizinců) a rovněž vyhláší dotační program na podporu samospráv v oblasti stárnutí, ze kterého mohou být podpořeni rovněž cizinci-senioři.

cizinců na místní úrovni. Jedná se o komplexní integrační projekty aplikované na základě analýzy situace v daném místě a realizované samosprávou v nezbytné součinnosti s cizinci a s dalšími aktéry integrace v obci (např. Integračními centry, NNO, školami, mateřskými a rodičovskými centry nebo kluby). Projekty mohou být zaměřené i na zranitelné skupiny cizinců, např. ženy-cizinky či cizince-seniors.

I nadále bude pokračovat propagace projektů obcí prostřednictvím prezentace příkladů dobré praxe a sdílení dosavadních zkušeností. Úsilí bude věnováno také na rozšíření realizace těchto projektů i na další obce.

Klíčovým nástrojem podpory integrace cizinců **na úrovni krajů** je síť osmnácti Integračních center, která působí v každém kraji. Integrační centra jsou středisky koordinace integračních aktivit v regionu, zaměřují se jakna cizince, tak na majoritu či orgány veřejné správy. Poskytují široké spektrum integračních služeb (např. kurzy češtiny, sociální a právní poradenství, socio-kulturní kurzy apod.), včetně realizace aktivit cizinců, podporu komunikace a vzájemného poznávání mezi cizinci a majoritou. Centra využívají jak regionálních platforem integrace cizinců, tak dvoustranných jednání k zajištění koordinace a synergie aktérů integrace v příslušných regionech napříč organizacemi a institucemi (zejména krajské a obecní úřady, cizinecká, státní a městská policie, úřady práce, zaměstnavatelé, neziskové organizace atd.).

Dobrá praxe ukázala, že v místech s vyšší koncentrací cizinců, je vhodné zřídit lokální koordinační platformy, do kterých jsou zapojeni lokální integrační aktéři (místní samosprávy, zástupci místních sociálních služeb, neziskových organizací, škol, policie, případně i zástupci spádového Integračního centra či detašovaného pracoviště), kteří řeší konkrétní výzvy cizinecké problematiky v obci.

Část Integračních center byla v reakci na zvýšené množství cizinců v ČR do roku 2023 rozšířena o detašovaná pracoviště ve vybraných obcích v reakci na zvyšující se množství cizinců na území.

Dlouhodobá udržitelnost čtrnácti Integračních center provozovaných Správou uprchlických zařízení je zajištěna jejich převedením do financování ze státního rozpočtu.

Zbývá čtyři Integrační centra budou i nadále financována prostřednictvím Azylového, migračního a integračního fondu a příspěvkem ze státního rozpočtu.

Návrhy opatření – MV (do 31. 12. 2023):

- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie podporovat činnost a rozvoj vybraných regionálních Integračních center a provázanost jejich činnosti s dalšími organizacemi včetně nestátních neziskových organizací, organizací cizinců a dalších institucí a organizací v regionu;
- prostřednictvím dotačních řízení nadále podporovat projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni;
- prostřednictvím dotačních řízení podpořit v rámci projektů na lokální úrovni aktivity zaměřené také na zranitelné skupiny cizinců s cílem jejich aktivizace, zvýšení účasti na integračních aktivitách a prevence sociální izolace; pozornost bude věnována zejména ženám a seniorům zřad cizinců i majority se zohledněním specifického postavení seniorů a seniorek;
- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie podporovat činnost a rozvoj NNO zabývajících se integrací cizinců na regionální a lokální úrovni, včetně podpory integračních aktivit a rozvoje organizací cizinců.

5. DALŠÍ OPATŘENÍ K PODPOŘE INTEGRACE CIZINCŮ

a) přístup cizinců ke zdravotní péči

Integrační aktivity, které na NCONZO¹⁶ aktuálně probíhají v roce 2022 – včetně indikace o povaze jejich financování:

- **Fungování Kontaktního centra – cizinci** (dále jen „KC“) - <https://www.nconzo.cz/cs/kontaktni-centrum> - KC bylo jako součást NCO NZO vytvořeno již dříve na základě podnětu a zadání MZ a je určeno především k informativní pomoci všem nelékařským pracovníkům, kteří přicházejí z tzv. třetích zemí a chtějí na území České republiky vykonávat zdravotnická povolání. Svoje služby poskytuje i rodinám přicházejících zdravotníků. KC slouží také jako informační centrum pro poskytovatele zdravotních služeb, kteří mají zájem obsadit volná místa nelékařskými zdravotnickými pracovníky ze třetích zemí. V rámci KC probíhá spolupráce také s Centry pro integraci cizinců, především se SKILL centrem se sídlem v Brně. Na webové stránce Kontaktního centra jsou průběžně zveřejňovány aktuální informace pro cizince ze třetích zemí včetně kontaktní osoby, která jim telefonicky nebo emailem poskytne odpovědi na jejich dotazy. Základní informace jsou připravovány také v anglickém, ukrajinském, ruském a vietnamském jazyce.

- **Vytvoření základního kurzu českého jazyka pro cizince – udělena akreditace MŠMT** - <https://www.nconzo.cz/cs/cesky-jazyk-pro-cizince-zakladni-kurz-840-252023> - kurz je nabízen v rozsahu 60 hodin teoretické výuky distanční formou, kurz je zakončen závěrečnou zkouškou, úspěšní absolventi obdrží „osvědčení o rekvalifikaci“.

- **Projekt NCO NZO s organizací UNICEF (doba trvání od 5. 10. 2022 do 30. 9. 2023)** - Jedním z hlavních výstupů projektu je podpora zdravotníků z Ukrajiny tak, aby se mohli co nejdříve zapojit do systému poskytování zdravotní péče. V rámci projektu jsou proto připravovány odborné webcasty k seznámení s problematikou aprobačních zkoušek, Kontaktního centra – cizinci, odborných webinářů pro zvýšení kompetence pro výkon zdravotnického povolání na území České republiky a specializované kurzy českého jazyka. Druhý hlavní výstup projektu je zaměřen na rodiny osob s udělenou dočasnou ochranou – zejména na ženy a děti. Bude vytvořena nabídka preventivních a výukových aktivit a jiných vzdělávacích akcí. Hlavními tématy bude prenatální, postnatální a pediatrická péče, podpora kojení a očkování. **Financování: UNICEF a spolufinancování NCO NZO.**

- **Spolupráce s MZ na zajišťování agendy programu ekonomické migrace** – Vysoce kvalifikovaný zaměstnanec.

- **Spolupráce NCO NZO s IPVZ¹⁷ na projektu s názvem „Cross-culture training“** - kurz mezikulturní komunikace pro lékařské i nelékařské zdravotnické pracovníky, který bude zájemcům poskytnut zdarma. Kurz bude probíhat v průběhu roku 2023. **Financování: UNICEF.**

V rámci probíhajících připravovaných legislativních opatření se MZ připojilo do připravovaného zákona **Lex Ukrajina IV.**, kterým MV připravuje prodloužení tzv. režimu dočasné ochrany Ukrajinských uprchlíků. V rámci Lex Ukrajina IV. je předložen návrh novely zákona č. 96/2004 Sb. upravující možnosti získávání odborné způsobilosti psychologa ve zdravotnictví. Tato úprava umožní provádění akreditovaného kvalifikovaného kurzu Psychologa ve zdravotnictví a umožní tak rychlejší přístup do zdravotnického povolání, což je společensky žádoucí vzhledem k nedostatku psychologů v ČR v návaznosti na současnou situaci.

Zhodnocením procesu **zapojení nelékařských zdravotnických pracovníků z Ukrajiny do systému poskytování zdravotní péče v ČR** bylo shledáno, že je možné pro zaměstnání zahraničních pracovníků využívat systém stáží, tedy povolení k výkonu odborné praxe, který se v praxi osvědčil. Počty vydaných povolení a jejich stoupající tendence potvrzuje, že systém stáží pro zaměstnávání ukrajinských zdravotníků po 24. 2. 2022 funguje. Pro další zapojování kvalifikovaných nelékařských zdravotnických pracovníků ze zahraničí v resortu zdravotnictví je nejhodnější využít již zavedený a fungující systém stáží, v kterém bude MZ v příštím roce nadále pokračovat.

¹⁶ Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů

¹⁷ Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví

V rámci podpory integrace je vhodné **aktivně informovat poskytovatele zdravotních služeb o možnostech využívat odborné stáže**. MZ má v plánu využít Kontaktní centrum cizinci, jehož prostřednictvím budou osloveni dotčení zaměstnavatelé s pozvánkou na konferenci na téma zaměstnávání pracovníků z Ukrajiny a z dalších zemí mimo EU.

Během roku 2023 je pak plánovaná další **evaluace nastavených procesů podporujících integraci cizinců** (systém stáží, kurzy českého jazyka a přípravné kurzy k aprobačním zkouškám). Na základě výsledků budou realizované procesy případně upravovány v návaznosti na aktuální potřeby.

Pro rok 2023 je plánováno zajistit fungování Kontaktního centra – cizinci na NCO NZO (dále jen „KC“) a **Projekt Pracovníci ze zahraničí** na NCO NZO (OP Zaměstnanost Plus) bude zahájen v 1. pololetí 2023 (celková délka realizace 24 měsíců) a bude věnovaný pilotnímu ověření dílčího řešení personální stabilizace ve zdravotnictví prostřednictvím pracovníků ze zahraničí. Financování: Evropské strukturální fondy (prostředky EU a ze státního rozpočtu).

b) Participace cizinců na veřejném životě

Předpokladem úspěšné integrace je pocit sounáležitosti se společností, ve které cizinci žijí. Dlouhodobým cílem integrační politiky je proto aktivní podpora zapojení cizinců do veřejného života tak, aby se mohli cítit jeho součástí a pociťovali spoluodpovědnost za dění v komunitě. V zájmu toho je nutné seznamovat cizince s rolí občanské společnosti a motivovat je k účasti na rozhodování o věcech veřejných na místní úrovni. Cizinci mají možnost podílet se na tvorbě veřejné politiky zejména prostřednictvím zapojení do poradních orgánů (platform) krajských rad i municipalit a tudíž spoluvytvářet plány komunitního rozvoje, integrační strategie atd.

Cizinci by měli být informováni o politickém systému, institucích, demokratických zásadách právního systému aj. a o možnostech jejich využívání a aktivní participace v jejich rámci. Cílem je podpořit občanskou gramotnost a plnou orientaci cizinců ve společnosti a tím zvýšit jejich zájem a motivaci aktivně se zapojit do místního dění.

Návrhy opatření (do 31. 12. 2023):

- prostřednictvím státních dotačních programů a podpory činnosti regionálních Integračních center motivovat kraje a obce k přizvání cizinců do procesu tvorby veřejné politiky prostřednictvím jejich zapojení do poradních orgánů, tvorby komunitních plánů a vlastních integračních politik (MV);
- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie průběžně podporovat projekty zaměřené na informovanost cizinců o možnostech aktivní participace na veřejném životě (MV, MPSV).

c) Informovanost cizinců i majority

Hlavním úkolem politiky integrace cizinců je neustále informovat jak cizince, tak i majoritní společnost o činnosti státu i organizací směřujících k podpoře integrace a o nabídce bezplatných integračních služeb, stejně jako objasňovat význam integrace pro budování harmonického soužití s cizinci. Tyto informace musí reflektovat konkrétní potřeby cizinců, musí být adresné, srozumitelné a využitelné. Významným aktérem v posilování informovanosti cizinců i majority jsou zejména regionální Integrační centra a NNO.

Zdroje informací, kterými jsou například publikace, letáky, webové stránky aj. budou i nadále průběžně aktualizovány a překládány do jazyků srozumitelných cizincům. Informace budou šířeny také prostřednictvím periodik, časopisů, bulletinů či médií vydávaných nebo provozovaných cizinci, lokálních médií, webových stránek organizací cizinců, škol a dalších institucí. Podporováno bude i šíření informací prostřednictvím sociálních sítí.

Návrhy opatření (do 31. 12. 2023):

- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie průběžně podporovat

zvyšování informovanosti cizinců i dalších aktérů v procesu integrace, včetně majoritní společnosti (MV);

- průběžně aktualizovat obsah webové stránky www.cizinci.cz tak, aby stránky sloužily jako zdroj aktuálních a ucelených informací o integraci cizinců zejména pro odborníky, ovšem srozumitelných i široké veřejnosti (MPSV ve spolupráci s MV);
- udržovat portál MV www.imigracniportal.cz (MV);
- zajišťovat přístup cizinců k informacím v rámci veřejné správy, průběžně aktualizovat informační materiály, včetně jejich překladů do jazyků cizincům srozumitelných (MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ, MZV);
- informace pro cizince publikovat tiskem a/nebo je zveřejňovat na webových stránkách či sociálních sítích tak, aby byly přehledné, snadno přístupné a zveřejňované v jazycích srozumitelných cizincům (MK, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ, MZV);
- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie podporovat diversifikaci nástrojů pro předávání informací s využíváním sociálních sítí, mobilních aplikací, internetu, virálních videí v jazycích cizinců, lokálních periodik i periodik cizinců atd. (MK, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ, MZV);
- neodkladně zveřejňovat informace týkající se cizinců, které vyplynou z legislativních změn (MK, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ, MZV).

d) Komunikace

Další prioritou integračních opatření je prohlubování komunikace s širokou veřejností, s občany i cizinci, o problematice migrace a integrace, o cílené a kvalitní práci odváděné v oblasti integrace a o jejich výsledcích. Je velmi důležité zprostředkovávat objektivní informace o cizincích veřejnosti a předcházet tak negativním předsudkům a nenávisným projevům vůči cizincům. Komunikace bude zaměřena i na význam integrace pro osobní život a prosperitu cizinců a přínos i nezbytnost vzájemných kontaktů majority a cizinců.

Návrhy opatření (do 31. 12. 2023):

- naplňovat Komunikační strategii ČR¹⁸ zaměřenou na téma integrace, včetně informační kampaně zaměřené na laickou i odbornou veřejnost (MV, Úřad vlády, MŠMT, MPSV, MPO);
- informovat veřejnost o státem realizovaných integračních opatřeních a aktivitách na podporu integrace cizinců i o výsledcích těchto opatření (MV, MPSV, MŠMT, MPO, MK, MZ, MZV);
- provozovat speciální webové stránky o migraci a integraci (MV, MPSV);
- zpracovávat a na webových stránkách zveřejňovat přehledy migračních aktualit s cílem budovat povědomí o situaci a nových trendech v oblasti migrace a integrace v zahraničí (MV);
- zprostředkovávat objektivní informace o cizincích a předcházet tak negativním stereotypům a dezinformacím o cizincích (MV, Úřad vlády).

e) Prohlubování odborných kompetencí

Návrhy opatření (do 31. 12. 2023):

- zajišťovat vzdělávací semináře na téma integrace cizinců pro pracovníky regionálních Integračních center, partnerských organizací Center, samospráv a nevládních neziskových organizací poskytujících cizincům asistenci a sociálně-právní poradenství (MV);
- zajistit zvyšování informovanosti a interkulturních a sociokulturních kompetencí pracovníků jednotlivých resortů a dalších subjektů pracujících s cizinci, včetně jejich přípravy na působení v přímém kontaktu s cizinci/v komunitách cizinců. Tento úkol se týká všech resortů zapojených do realizace Koncepce integrace cizinců, zejména pak těchto oblastí:

¹⁸ Komunikační strategie České republiky k migraci byla přijata na základě usnesení vlády ČR ze dne 12. října 2015 č. 824 o změně usnesení vlády ze dne 29. července 2015 č. 621, o Strategii migrační politiky České republiky a o Komunikační strategii České republiky k migraci.

- oblast školství: vzdělávání pedagogických pracovníků pro výuku dětí-cizinců a žáků- cizinců s odlišným mateřským jazykem i práci s nimi (MŠMT);
- oblast sociální práce a služeb: systematicky zajišťovat vzdělávání příslušných zaměstnanců Úřadu práce ČR (dále ÚP) - tj. zejména v oblastech zaměstnanosti, nezaměstnanosti, sociálního zabezpečení - a příslušných zaměstnanců Orgánu sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) pro přímý kontakt s cizinci (MPSV, GŘ ÚP);
- oblast kultury: vzdělávání pracovníků kulturních institucí, kteří jsou při své práci v kontaktu s cizinci, v tématech souvisejících s integrací cizinců k posílení mezikulturních kompetencí a k poskytování interkulturních služeb (MK);
- oblast zaměstnanosti: zvyšování informovanosti a interkulturních i sociokulturních kompetencí příslušných pracovníků (MPSV, GŘ ÚP);
- oblast pobytu cizinců: zvyšování informovanosti a interkulturních kompetencí příslušných pracovníků (MV, Policie ČR).

f) Sociálně-právní ochrana dětí

Návrhy opatření (do 31. 12. 2023):

- v případě potřeby se účastnit meziresortního jednání se zástupci Úřadu pro mezinárodně právní ochranu dětí, MŠMT, MV, MZ (MPSV);
- v případě potřeby aktualizovat metodické informace a doporučení k problematice nezletilých cizinců bez doprovodu (MPSV);
- realizovat vzdělávací semináře určené pracovníkům zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, týkající se problematiky nezletilých cizinců bez doprovodu (MPSV);
- metodicky vést Úřad pro mezinárodně právní ochranu dětí, který zajišťuje sociálně-právní ochranu ve vztahu k cizinci, tedy v případech s přeshraničním prvkem (MPSV);
- monitoring počtu případů nezletilých cizinců bez doprovodu, zaznamenaných orgány sociálně-právní ochrany dětí (MPSV);

6. STATISTIKA

Hlavním cílem tvorby statistik je zajistit kontinuální přehledy kvalitních údajů, které slouží nejen pro potřeby státní správy, ale i mezinárodních institucí a široké veřejnosti. Cíle v oblasti integrace nelze formulovat, zejména vzhledem ke komplexnosti problematiky, jako SMART a není to ani cílem. Při vytváření statistik bude mj. kladen důraz také na genderovou segregaci získaných dat.

Návrhy opatření (do 31. 12. 2023):

- zpracovat aktualizovanou publikaci Cizinci v České republice, která bude obsahovat statistická data týkající se jednotlivých oblastí života cizinců na území České republiky v roce 2022 (Český statistický úřad);
- sbírat a průběžně publikovat relevantní statistické údaje týkající se cizinců na území České republiky (Český statistický úřad, MV, MPSV, MŠMT, MPO, MZ).

7. KOORDINACE

Koordinací realizace Konceptce integrace cizinců je pověřeno Ministerstvo vnitra České republiky. Za realizaci politiky integrace je pak odpovědné každé z ministerstev v rozsahu své gesce.

Úkolem jednotlivých resortů je předložit návrhy svých záměrů a úkolů k realizaci integrační politiky do Konceptce integrace cizinců resp. Postupu při realizaci Konceptce na následující rok. Resorty by měly přistupovat k realizaci politiky integrace odpovědně a aktivně, systematicky sledovat a analyzovat vývoj a změny situace na poli integrace cizinců v rámci odpovědnosti resortu a reagovat na to zaváděním

příslušných opatření.

Každé z příslušných ministerstev řeší problematiku integrace v rámci své resortní koncepce. Ministr příslušného resortu jmenuje resortního koordinátora integrace cizinců na úrovni pracovníka s potřebnými rozhodovacími pravomocemi.

Návrhy opatření (do 31. 12. 2023):

- neodkladně informovat Ministerstvo vnitra ČR jako koordinátora integrační politiky:
 - o v případě jmenování nového resortního koordinátora integrace (MF, MK, MPSV, MŠMT, MMR, MPO, MZ, MZV);
 - o vyhlášení dotačních výběrových řízení na projekty vztahující se k integraci cizinců (MK, MPSV, MŠMT);
 - o vydání nebo aktualizaci informačních materiálů vztahujících se k integraci cizinců (MK, MPSV, MŠMT, MMR, MPO, MZ, MZV);
- svolávat meziresortní poradu v rámci grémia zástupců resortů zapojených do realizace Koncepce integrace cizinců na úrovni ředitelů nejméně jedenkrát ročně a v případě potřeby vést bilaterální jednání (MV ve spolupráci s resorty);
- pořádat informativně diskusní setkání se zástupci krajů a obcí, vysokých škol, občanského sektoru atd. k podpoře vzájemné informovanosti, a to zejména v návaznosti na legislativní změny; v případě potřeby iniciovat také bilaterální jednání (MV);
- vzhledem k požadavku efektivity a hospodárnosti vynaložených prostředků prohloubit obsahovou i finanční kontrolu poskytovaných dotací (MV, MPSV, MŠMT);
- konzultovat přípravu Koncepce integrace cizinců s odbornou veřejností (MV).

8. FINANCOVÁNÍ INTEGRACE CIZINCŮ

Pro rok 2023 je v rámci návrhu státního rozpočtu České republiky na podporu integrace cizinců plánována částka 54 290 290 Kč. Tato však může doznat změn v závislosti na definitivní podobě zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2023, tj. na schválených výdajových limitech kapitoly Ministerstva vnitra. Finanční prostředky budou použity na realizaci opatření podporujících integraci cizinců v České republice. Část finančních prostředků 12 856 000 Kč bude převedena z rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra ve prospěch jiných resortů dle níže uvedeného rozdělení.

Rozdělení finančních prostředků na jednotlivé resorty v roce 2023:

a) Ministerstvo vnitra	41 434 290 Kč
b) Ministerstvo kultury	306 000 Kč
c) Ministerstvo práce a sociálních věcí ¹⁹	nenárokuje žádné prostředky
d) Ministerstvo pro místní rozvoj	nenárokuje žádné prostředky
e) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	12 300 000 Kč
f) Český statistický úřad	250 000 Kč
g) Ministerstvo zahraničních věcí	nenárokuje žádné prostředky
h) Ministerstvo zdravotnictví	nenárokuje žádné prostředky
i) Ministerstvo průmyslu a obchodu	nenárokuje žádné prostředky

Poznámka:

Pro MŠMT na rok 2023 bude vyčleněno 12 300 000 Kč, z této částky je pak na podporu pedagogickým pracovníkům MŠ, ZŠ a SŠ vzdělávajícím žáky-cizince, a to formou vzdělávacích programů, poradenství, metodických a výukových materiálů, webového portálu a Krajských center podpory NPI ČR bude vyhrazeno

¹⁹ MPSV bude financovat projekty ze státního rozpočtu na sociální služby a z finančních prostředků Evropského sociálního fondu (ESF) - Operačního programu Zaměstnanost (OPZ).

2 300 000 Kč, na realizaci služeb adaptačních koordinátorů a tlumočnicků 7 000 000 Kč a na financování dotačního programu „Dotační výzva na podporu aktivit integrace cizinců v regionálním školství“ celkem 3 000 000 Kč.

Vyčíslené dopady do regulace zaměstnanosti v rámci jednotlivých rozpočtových kapitol:

- Český statistický úřad využije v oblasti prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) částku ve výši 58 000 Kč;
- Ministerstvo kultury využije v oblasti prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) částku ve výši 18 000 Kč;
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy využije v oblasti prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) částku až do výše 7 176 000 Kč;
- Ostatní zúčastněné kapitoly státního rozpočtu České republiky prostředky v oblasti platů a ostatních plateb za provedenou práci (ostatních osobních nákladů) v roce 2023 nevyužijí.

Kromě výše uvedených finančních prostředků jednotlivé resorty vyčleňují ze svého rozpočtu další finanční zdroje na podporu integrace cizinců v rámci gesce příslušného resortu (např. programy podpory sociálních služeb MPSV).

Při využívání prostředků státního rozpočtu musí být v roce 2023 kladen důraz zejména na:

- efektivní využívání prostředků na integraci cizinců;
- zamezení dvojímu financování obdobných projektů;
- zaměření na větší propojení finančních prostředků z fondů Evropské unie a ze státního rozpočtu;
- urychlení a zajištění transparentnosti administrativního procesu při udělování dotací;
- kontrolu.

Souhrn úkolů uvedených v Postupu

Oblast	Čís.	Opatření	Odpovědné resorty
Znalost českého jazyka	1	Zajistit financování a metodickou podporu při realizaci jazykové přípravy dětí a žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka v mateřských, základních a středních školách.	MŠMT
	2	Pokračovat v poskytování služeb překladatelů, tlumočnicků a adaptačních koordinátorů.	MŠMT
	3	Pokračovat v poskytování podpory pedagogickým pracovníkům vzdělávajícím děti a žáky cizince prostřednictvím sítě krajských koordinátorů, zahrnující nabídku a realizaci vzdělávacích programů, metodickou, koordinační, konzultační a síťovací podporu včetně provozu a aktualizace portálu http://cizinci.npicr.cz .	MŠMT
	4	Zajištění zkoušky z češtiny pro trvalý pobyt na území ČR na úrovni A2 a případné navýšení počtu zkouškových míst.	MŠMT
	5	Podporovat aktivity zaměřené na integraci cizinců (resp. dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem) v rámci zjednodušených projektů Operačního programu Jan Amos Komenský.	MŠMT
	6	Realizovat aktivity vyplývající z potřeb škol v souvislosti s integrací ukrajinských občanů.	MŠMT
	7	Prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie podpořit výuku češtiny pro dospělé cizince pro různé stupně pokročilosti, a to i nad úroveň A2 nově požadovanou pro trvalý pobyt, která by cizincům umožnila aktivní zapojení do společenské hořivota a uplatnění na trhu práce.	MV, MPSV, Generální ředitelství Úřadu práce ČR – GRŮP
	8	V rámci 18 regionálních Center na podporu integrace cizinců (dále Integračních center), projektů obcí na podporu integrace cizinců i nestátních neziskových organizací (dále NNO) poskytujících kurzy češtiny pro dospělé cizince reflektovat specifické potřeby účastníků kurzů a umožňovat účast na kurzech ČJ také ženám-cizinkám tím, že bude přizpůsobena doba konání kurzů a zajištěna možnost hlídání dětí.	MV, MPSV
Ekonomická soběstačnost	9	Zvyšovat informovanost zaměstnavatelů o podmínkách zaměstnávání cizinců, různých druzích pobytu a zvyšovat informovanost cizinců o procedurách legálního zaměstnávání.	MPSV
	10	Zajišťovat poskytování aktuálních, cizincům srozumitelných a snadno dostupných informací z oblasti zaměstnanosti, nezaměstnanosti, sociálního zabezpečení, dávek státní sociální podpory, pomoci v hmotné nouzi, dávek pro osoby se zdravotním postižením, sociálních služeb, sociální práce a sociálního bydlení a problematiky nezletilých bez doprovodu prostřednictvím nejrůznějších informačních kanálů a v co nejširším spektru jazykových verzí.	MPSV
	11	Zvyšovat informovanost cizinců o možnostech ochrany před diskriminací, zejm. v období těhotenství a raného rodičovství a dalších právech souvisejících s postavením na trhu práce.	MPSV
	12	Provozovat a pravidelně aktualizovat informace týkající se zaměstnávání cizinců na Portálu MPSV v sekci zahraniční zaměstnanost.	MPSV
	13	Metodicky vést Úřad práce ČR v souvislosti s cílovou skupinou zejména v oblastech zprostředkování zaměstnání, rekvalifikací a státní sociální podpory.	MPSV
	14	V rámci interní Pracovní skupiny pro integraci cizinců pravidelně jednat o aktuálních tématech z oblasti gesce MPSV.	MPSV
	15	Z dotací ze státního rozpočtu na sociální služby podporovat sociální služby, jejichž cílovou skupinou jsou také cizinci, zaměřené na odborné sociální a terénní poradenství, sociální rehabilitaci, terénní sociální práci (streetwork), vzdělávání sociálních pracovníků a dalších subjektů, aktivizační služby a azylové domy.	MPSV
	16	Nadále pokračovat v prevenci pracovního vykořisťování a ochraně před diskriminací cizinců na trhu práce (včetně vícečetné diskriminace) a zohledňovat specifické potřeby žen a mužů ve vztahu k prevenci pracovního vykořisťování.	MPSV
	17	V rámci Operačního programu Zaměstnanost (OPZ) v oblasti sociálního začleňování a v souladu s naplňováním úkolů uvedených v Koncepti integrace cizinců budou v roce 2023 realizovány a podpořeny aktivity v rámci	MPSV

	již probíhajících a realizovaných projektů, které směřují k naplňování podpory integrace cizinců. Podpora se týká aktivit zaměřených na oblast legální migrace. Jedná se především o cizince z třetích zemí, tj. mimo země EU/EHP a Švýcarska, případně i o občany EU/EHP a Švýcarska, kteří dlouhodobě legálně pobývají na území ČR, případně i o držitele mezinárodní ochrany (azylanti a osoby požívající doplňkové ochrany).		
18	Podpora zaměřená na cílovou skupinu cizinci, migranti je zahrnuta do nového operačního programu, tj. Operační program Zaměstnanost plus 2021 - 2027. Cílová skupina a její podpora bude v souladu s KIC zahrnuta do připravovaných soutěžních výzev OPZ+ (priorita 2), plánovaný termín vyhlášení výzvy č. 03 je prosinec 2022.	MPSV	
19	V rámci nového OPZ+ se sekce zaměstnanosti MPSV ve spolupráci s Úřadem práce ČR zaměří na nedostatečné kapacity služeb zaměstnanosti v oblasti práce s osobami s migrační zkušeností zacílené na integraci na trh práce, posílení ekonomické soběstačnosti a maximalizaci jejich pracovního potenciálu. V návaznosti na tento cíl předložila sekce zaměstnanosti MPSV v rámci specifického cíle 1.4 do výzvy č. 2 „Rozvoj institucí a služeb trhu práce“ projektovou žádost EURES+3Z Up!. V rámci projektu bude realizována aktivita „Rozvoj individualizovaných služeb zaměstnanosti“, jejímž cílem je mj. vytvořit podmínky pro zpřístupnění nabídky služeb zaměstnanosti pro klienty s migrační zkušeností (např. zavedením služby komunitního tlumočení do portfolia služeb zaměstnanosti, individualizací služeb, zapojením prvků case managementu do poradenských činností.) Primární cílovou skupinou jsou zaměstnanci MPSV a ÚP ČR, jedná se zejména o zaměstnance, kteří se věnují otázkám souvisejícím s problematikou zahraniční zaměstnanosti.	MPSV	
20	Prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů EU podpořit projekty zaměřené na aktivní vyhledávání a oslovování cizinců pomocí terénní sociální práce (streetwork) a na vzdělávání streetworkerů.	MV, MPSV	
21	Prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů EU průběžně monitorovat vývoj situace a postavení cizinců v jednotlivých regionech a lokalitách s cílem efektivně řešit vznikající problémy a na zjištěné problémy bezprostředně reagovat.	MV, MPSV	
22	Věnovat pozornost zlepšování podmínek pro živnostenské podnikání pro všechny podnikatele bez rozdílu.	MPO	
23	Zajistit informovanost pracovníků živnostenských úřadů o způsobu řešení záležitostí všech subjektů hodlajících provozovat živnost, tedy i cizinců.	MPO	
Orientace cizince ve společnosti	24	Nadále poskytovat cizincům v předmigračním období v zemi původu poradenství a informace v rozsahu své působnosti a v ostatních případech zprostředkovat kontakt na příslušné orgány a instituce.	MV ve spolupráci s MZV
	25	Podporovat informační materiály „Příští zastávka – ČR“ pro předmigrační přípravu cizinců.	MV
	26	Zajistit, aby informační materiály pro předmigrační přípravu cizinců v příslušných jazykových verzích byly dostupné v elektronické podobě.	MZV ve spolupráci s MV
	27	Při jednání se zahraničními partnery a veřejností prezentovat integrační aktivity a programy, které jsou cizincům poskytovány v České republice.	MV, MZV
	28	Prostřednictvím dotačních řízení podpořit metodiku adaptačně-integračních kurzů a zajištění propagace těchto kurzů.	MV
	29	Prostřednictvím dotačních řízení podpořit průběžnou aktualizaci systému odborné přípravy a vzdělávání lektorů a tlumočnicků adaptačně-integračních kurzů.	MV
	30	Prostřednictvím dotačních řízení zajišťovat provoz webové stránky pro adaptačně-integrační kurzy a vedení databáze lektorů a tlumočnicků.	MV
	31	Prostřednictvím dotačních řízení zajišťovat aktualizaci, překlady do dalších jazyků dle aktuální potřeby, aktualizaci a dostupnost elektronické verze informační publikace, která je součástí adaptačně-integračních kurzů.	MV
	32	Udržovat a rozvíjet platební a rezervační systém pro adaptačně-integrační kurzy.	MV
	33	Zajistit dotace pro organizaci povinných adaptačně-integračních kurzů.	MV
	34	Zajistit informování cizinců o způsobu zajištění tísňové komunikace a postupu při tísňové komunikaci se složkami integrovaného záchranného systému.	MV
	35	Podporovat leták „Jak na to“ (v potřebných jazykových verzích) objasňující procedury a postupy při vyřizování pobytových záležitostí.	MV
	36	Prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské	MV, MPSV

		unie podporovat poskytování asistence cizincům při vyřizování pobytových náležitostí, důrazem na kvalitu služeb a kvalifikaci osob, které asistenci a tlumočení poskytují.	
	37	Prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie aktivně podporovat využívání služeb komunitních tlumočnicků a/nebo interkulturních pracovníků při vyřizování záležitostí cizinců.	MV, MPSV
	38	Prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie podpořit projekty na kurzy a semináře sociokulturní orientace; zvláštní pozornost věnovat tématům a životním situacím týkajícím se žen-cizinek všech věkových kategorií a cizinců-seniorů (např. ochrana před diskriminací, domácím násilím aj.).	MV, MPSV
	39	Provozovat a průběžně aktualizovat obsah webové stránky www.cizinci.cz tak, aby stránky sloužily jako zdroj aktuálních a ucelených informací o integraci cizinců.	MPSV
Rozvíjení vzájemných vztahů mezi komunitami	40	Prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie podporovat rozvoj lokálního komunitního soužití prostřednictvím společných aktivit místních obyvatel z řad cizinců i majority, zapojování cizinců do aktivit majority i účast majority na akcích pořádaných cizinci.	MV
	41	Prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie podporovat integrační aktivity založené na vlastní iniciativě cizinců.	MV, MPSV
	42	Prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie podpořit aktivní zapojení žen-cizinek všech věkových kategorií do integračních procesů prostřednictvím podpory pořádání formálních i neformálních aktivit se zaměřením na jejich oblasti zájmu.	MV, MPSV
	43	Prostřednictvím dotačních řízení podpořit seniorské a pro-seniorské organizace zaměřené na aktivity ve prospěch všech seniorů včetně cizinců se zohledněním specifického postavení seniorů a seniorek.	MPSV
	44	Podporovat kulturní, osvětové či další akce organizované majoritní společností nebo cizinci s cílem sdílení informací o kultuře a poměrech v zemi původu cizinců a o podmínkách jejich existence v České republice a vytvářet tak předpoklady pro vzájemné poznávání, setkávání a rozvoj nekonfliktních vztahů mezi komunitami.	MK, MŠMT, MV
	45	Prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie průběžně podporovat realistickou a vyváženou mediální prezentaci postavení cizinců v České republice a komunikaci tématu integrace k veřejnosti.	MV
	46	Využívat dle potřeby služeb interkulturních pracovníků, komunitních tlumočnicků a asistentů/spolupracovníků pedagoga z řad cizinců k usnadnění a zkvalitnění komunikace mezi cizinci, institucemi i veřejností, propagovat možnost a přínos využití této služby v rámci resortu.	MK, MPSV, ÚP ČR, orgány inspekce práce, MV, MPO, MŠMT, MZ
	47	Zajistit zapojení kulturních institucí do procesu integrace cizinců a podpořit projekty těchto institucí (např. knihoven, muzeí, galerií, kulturních domů ad.), které přispívají k vzájemnému poznávání české společnosti a příslušníků jiných kultur i k větší účasti cizinců na místních kulturních aktivitách.	MK
	48	Prostřednictvím dotačních řízení či dalších zdrojů podporovat výzkumy zaměřené např. na analýzu života jednotlivých komunit, vztahy mezi cizinci a majoritou, vzájemné vztahy mezi komunitami cizinců, sídelní segregaci, postavení žen-migrantek ve společnosti, fenoménu stárnutí populace cizinců a postavení specifické skupiny cizinců-seniorů ve společnosti, bariéry integrace či tvorbu indikátorů integrace.	MV
Integrace na lokální a regionální úrovni	49	Prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie podporovat činnost a rozvoj vybraných regionálních Integračních center a provázanost jejich činnosti s dalšími organizacemi včetně nestátních neziskových organizací, organizací cizinců a dalších institucí a organizací v regionu.	MV
	50	Prostřednictvím dotačních řízení nadále podporovat projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni.	MV
	51	Prostřednictvím dotačních řízení podpořit v rámci projektů na lokální úrovni aktivity zaměřené také na zranitelné skupiny cizinců s cílem jejich aktivizace, zvýšení účasti na integračních aktivitách a prevence sociální izolace; pozornost bude věnována zejména ženám a seniorům z řad cizinců i majority se zohledněním specifického postavení seniorů a seniorek.	MV
	52	Prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské	MV

		unie podporovat činnost a rozvoj NNO zabývajících se integrací cizinců na regionální a lokální úrovni, včetně podpory integračních aktivit a rozvoje organizací cizinců.	
Participace cizinců na veřejném životě	53	Prostřednictvím státních dotačních programů a podpory činnosti regionálních Integračních center motivovat kraje a obce k přivznání cizinců k vytváření veřejné politiky prostřednictvím jejich zapojení do poradních orgánů, tvorby komunitních plánů a vlastních integračních politik.	MV
	54	Prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie průběžně podporovat projekty zaměřené na informovanost cizinců o možnostech aktivní participace na veřejném životě.	MV, MPSV
Informovanost cizinců i majority	55	Prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie průběžně podporovat zvyšování informovanosti cizinců i dalších aktérů v procesu integrace, včetně majoritní společnosti.	MV
	56	Průběžně aktualizovat obsah webové stránky www.cizinci.cz tak, aby sloužily jako zdroj aktuálních a ucelených informací o integraci cizinců zejména pro odborníky, ovšem srozumitelných i široké veřejnosti.	MPSV ve spolupráci s MV
	57	Udržovat portál MV www.imigracniportal.cz .	MV
	58	Zajišťovat přístup cizinců k informacím v rámci veřejné správy, průběžně aktualizovat informační materiály, včetně jejich překladů do jazyků cizincům srozumitelných.	MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ, MZV
	59	Informace pro cizince publikovat tiskem a/nebo je zveřejňovat na webových stránkách či sociálních sítích tak, aby byly přehledné, snadno přístupné a zveřejňované v jazycích srozumitelných cizincům.	MK, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ, MZV
	60	Prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie podporovat diversifikaci nástrojů pro předávání informací s využíváním sociálních sítí, mobilních aplikací, internetu, virálních videí v jazycích cizinců, lokálních periodik i periodik cizinců atd.	MK, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ, MZV
	61	Neodkladně zveřejňovat informace týkající se cizinců, které vyplnou z legislativních změn.	MK, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ, MZV
Komunikace	62	Naplňovat Komunikační strategii ČR zaměřenou na téma integrace, včetně informační kampaně zaměřené na laickou i odbornou veřejnost.	MV, Úřad vlády, MŠMT, MPSV, MPO
	63	Informovat veřejnost o státem realizovaných integračních opatřeních a aktivitáchna podporu integrace cizinců i o výsledcích těchto opatření.	MV, MPSV, MŠMT, MPO, MK, MZ, MZV
	64	Provozovat speciální webové stránky o migraci a integraci.	MV, MPSV
	65	Zpracovávat a na webových stránkách zveřejňovat přehledy migračních aktualit s cílem budovat povědomí o situaci a nových trendech v oblasti migrace a integrace v zahraničí.	MV
	66	Zprostředkovávat objektivní informace o cizincích a předcházet tak negativním stereotypům a dezinformacím o cizincích.	MV, Úřad vlády
Prohlubování odborných kompetencí	67	Zajišťovat vzdělávací semináře na téma integrace cizinců pro pracovníky regionálních Integračních center, partnerských organizací Center, samospráv a nevládních neziskových organizací poskytujících cizincům asistenci a sociálně-právní poradenství.	MV
	68	Zajistit zvyšování informovanosti a interkulturních a sociokulturních kompetencí pracovníků jednotlivých resortů a dalších subjektů pracujících s cizinci, včetně jejich přípravy na působení v přímém kontaktu s cizinci / v komunitách cizinců. Tento úkol se týká všech resortů zapojených do realizace Koncepce integrace cizinců, zejména pak těchto oblastí: <ul style="list-style-type: none"> o oblast školství: vzdělávání pedagogických pracovníků pro výuku dětí-cizinců a žáků-cizinců s odlišným mateřským jazykem i práci s nimi (MŠMT); o oblast sociální práce a služeb: systematicky zajišťovat vzdělávání příslušných zaměstnanců Úřadu práce ČR (dále ÚP) - tj. zejména v oblastech zaměstnanosti, nezaměstnanosti, sociálního zabezpečení - a příslušných zaměstnanců Orgánu sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) pro přímý kontakt s cizinci (MPSV, GŘ ÚP); o oblast kultury: vzdělávání pracovníků kulturních institucí, kteří jsou při své práci v kontaktu s cizinci, v tématech 	MV, MŠMT, MPSV, GŘ ÚP, MK, Policie ČR

		<p>souvisejících s integrací cizinců k posílení mezikulturních kompetencí a k poskytování interkulturních služeb(MK);</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ oblast zaměstnanosti: zvyšování informovanosti a interkulturní sociokulturních kompetencí příslušných pracovníků (MPSV, GŘ ÚP); ○ oblast pobytu cizinců: zvyšování informovanosti a interkulturních kompetencí příslušných pracovníků (MV, Policie ČR). 	
Sociálně-právní ochrana dětí	69	V případě potřeby se účastnit meziresortního jednání se zástupci Úřadu pro mezinárodně-právní ochranu dětí.	MŠMT, MV, MZ MPSV
	70	V případě potřeby aktualizovat metodické informace a doporučení k problematice nezletilých cizinců bez doprovodu.	MPSV
	71	Realizovat vzdělávací semináře určené pracovníkům zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, týkající se problematiky nezletilých cizinců bez doprovodu.	MPSV
	72	Metodicky vést Úřad pro mezinárodně právní ochranu dětí, který zajišťuje sociálně-právní ochranu ve vztahu k cizinci, tedy v případech s přeshraničním prvkem.	MPSV
	73	Monitoring počtu případů nezletilých cizinců bez doprovodu, zaznamenaných orgány sociálně-právní ochrany dětí.	MPSV
Statistika	74	Zpracovat aktualizovanou publikaci Cizinci v České republice, která bude obsahovat statistická data týkající se jednotlivých oblastí života cizinců na území České republiky v roce 2022.	ČSÚ
	75	Sbírat a průběžně publikovat relevantní statistické údaje týkající se cizinců na území České republiky.	ČSÚ, MV, MPSV, MŠMT, MPO, MZ
Koordinace	76	Neodkladně informovat Ministerstvo vnitra ČR jako koordinátora integrační politiky: <ul style="list-style-type: none"> ○ o případném jmenování nového resortního koordinátora integrace (MF, MK, MPSV, MŠMT, MMR, MPO, MZ, MZV); ○ o vyhlášení dotačních výběrových řízení na projekty vztahující se k integraci cizinců (MK, MPSV, MŠMT); ○ o vydání nebo aktualizaci informačních materiálů vztahujících se k integraci cizinců (MK, MPSV, MŠMT, MMR, MPO, MZ, MZV). 	MF, MK, MPSV, MŠMT, MMR, MPO, MZ, MZV
	77	Svolávat meziresortní poradou v rámci grémia zástupců resortů zapojených do realizace Konceptu integrace cizinců na úrovni ředitelů nejméně jedenkrát ročně, v případě potřeby vést bilaterální jednání.	MV ve spolupráci s resorty
	78	Pořádat informativně diskusní setkání se zástupci krajů a obcí, vysokých škol, občanského sektoru atd. k podpoře vzájemné informovanosti, a to zejména v návaznosti na legislativní změny; v případě potřeby iniciovat také bilaterální jednání.	MV
	79	Vzhledem k požadavku efektivity a hospodárnosti vynaložených prostředků prohloubit obsahovou i finanční kontrolu poskytovaných dotací.	MV, MPSV, MŠMT
	80	Konzultovat přípravu Konceptu integrace cizinců s odbornou veřejností.	MV

